A 803

00951

B. IV

G. HEDBERG
K. HOFBOKBINDARE
STOCKHOLM

Kc (Ref., smeltr.)
Ex A
Gustaw III

Torner- och Riddarespel,

Hållit af

Konungen

Och

Hans Kongl. Höghet Hertigen af Södermanland,

I Stockholm

På Adolph Friedrichs Torg,

Den Maji 1777.

Gustaf III

Stockholm, Tryckt i Kongl. Tryckeriet.

CARL AKRELLS
SAMLING 1912

Utaf alla the tidsfördrif, hwarmed Regenter sökt sysselsätta sina Hof, och hwaruti the sielfwe gått at hemta lisa emot the omsorger som åtfölja Kronan och dageligen under thes tyngd förnyas, åro Tornerspelen otwifwelaktigt the äldste, the äro ock tillika the ypperste. Ty utom at et större antal folk, til och med the ringare, kunna af åskådandets förnöjsamhet niuta del, medförer ock thetta tidsfördrif then förmån, at, tå kroppen genom en jemn öfning stärkes, siålen tillika uphöjes medelst then ädla täflan, hwaraf en hwar uplifwes, til ådaga läggande af sit mod och sin färdighet uti thessa almänna och militariske Spel; the underhålla hos Adeln then hieltemodiga anda, thet rätmätiga begär efter åran, som så nödwändig är hos et Stånd, ämnadt til Rikets förswar; the sätta likasom bommar för then wekligher, som under närwarande tidehwarfs förskämda seder så småningom och oförmärkt synes wilja smyga sig in, som helt och hållit förswagar kroppen, betager siålen all eldighet och drift.

Som Åskådarne komma något förut innan then Utmanande och Utmanade Quadrillen til Fältplatsen anlända, at intaga sina rum å the i sådan affigt rundtomkring Fältbanan upbygde Läktare, har man trodt göra them et nöje thermedelst, at man, jemte beskrifning om sielfwa Marchen och Deviserne, meddelar här en kort berättelse om the Gamlas Tornerspel, hälst en hwar härigenom sättes i stånd, at utan swårighet fatta orsaken til the högtidligheter, hwilka här förekomma.

Tornerspelen, som wedertagits i stället för Grekernes och Romarnes Almänna Lekar, hwilka höllos årligen, dels til Gudarnes åra, dels til sirande af Store Mäns och ärerika tillfällens minne, leda sit ursprung från Tyskland, hwareft man finner them redan i 9 Seculo hafwa warit i bruk. Thenna krigs-öfning, som endaft war Printsar och Riddare förbehållen, höllts årligen wid näftan alla Europeiska Hof. Then Fursten som wille anställa sådan Ridderlig öfning, lät tå

flere månader förut, uppå någon Bal eller annan almän sammankomst, genom Riks-Härholden, ledsagad af flere Härholder, kungöra thetta th s beslut. Uti sit Utmanings-Bref bød han alla Riddare så wäl i sit eget, som i näftgräntsande Riken, at komma och wisa theras färdighet, samt måta styrka och mod med hans egne Riddare: Han upgaf i thetta utmanings-bref någon lämpad fats til Wackra Könets heder, then han med sina Riddare wille förswara; och för at göra sig säker at finna någon motståndare, hwilken han, utan at thermed förringa sin wärdighet, kunde biuda spetsen, utmanade han någon wiß Furste i sit granskap, eller ock någon Riddare, som war för hög härkomst och lyckade förtienster ferdeles utmärkt.

I händelse then ne således utmanade Printsen sielf tå icke war närwarande, skickades til honom en Härhold, för at föra fram utmaningen, och biuda alla wid samme Furstes Hof wistande Riddare at wara theras Herre til Tornerspelet följaktige; Thesse Härholder beledsagades som oftast af Riddare och en wäl af Fruentimmer, för at så mycket säkrare upmuntra och förmå andre Riddare at sig til Tornerspelet infinna, ther inlägga åra och förtiena hedren at gynnas af Skönhetens herön. Then Furste som lät kungöra Tornerspelet, kallades Anförare för the Utmanande, tå theremot then som emottog utmaningen, kallades Anförare för the Utmanade. Themne afsiedade tå then til honom utskickade Härholden, och lät genom någon af the sina förklara, thet han emottoge utmaningen, hwarpå han dock ej skrifteligen swarade, förr än några dagar innan Tornerspelet skulle för sig gå: thetta Swar öfwerlemnades tå af en Härhold och blef kungiordt med samma högtidligheter, som wid Utmaningen blifwit i akttagne. Men om han sielf war tilstädes wid utmaningens kungörelse, slog han med udden af sin wärja på then Utmanandes sköld, til tecken at han emottog utmaningen. Bägge

Anfö-

Anförarne kommo sedan öfwerens om Fält-Domare, dag och tima til Torneringens början. Anföraren för the Utmanande infant sig först wid Bommen och afwaktade ther Anföraren för the Utmanade. Fält-Domarne woro närwarande och åskådade Striden ifrån en för them upbygd Lå[illegible]tare. The låto gifwa tekn så wäl til stridernes början som theras slut. Man wisade them then aldrastörsta aktning, och åtlydde them med all möjelig noggranhet. Efter theras dom, utdeltes the utsatte belöningarne. Thet Wackra Könet war beständiga föremålet för alt hwad som i thessa militariska spel företogs. Hwar och en Riddare hade utwalt then, för hwilken han strida wille; alt thet beröm han här kunde winna, fick hon med honom dela. Han giorde sig på sådant sätt förtient at få bära hennes färgor, och äfwen ständigt behålla them. Thetta slags galanterie war i så ädel aktning, at ock icke en gång förtal, böd någonsin til at therå kasta minsta skugga; hwarföre äfwen the yppersta Fruar, både genom fägring och börd, tillåto the ringaste Riddare hedren at bära theras färgor, allenast the förut genom lysande bragder sig utmärkt. Af sådan anledning fick du Guesclin, *) ännu simpel Riddare, och Bayard then hedern, at bära Prinsessors färgor och kalla sig theras Riddare. Färgorne och deviserne, som thesse Riddare i Tornerspelen buro, gåfwo anledning til Livrée och the Sköldemärken som ännu betekna Adeln, och som blifwit oskiljaktige från thetta Stånd. Fruentimren, som egde så mycken del i thessa Lekar, åtnjöto ock härwid the utmärktaste heders-betygelser. Thet war af theras hand Segerwinnarne emottogo Priset, och thet förnämsta Fruentimret öfwerlemnade thet til Segerwinnaren. Ofta wisades ännu större aktning för thet Wackra Könet, tå Riddare stridde för thet Fruentimer

*) Blanca af Huset Bourbon, Drottning uti Castillen, tillåt du Guesclin, fastän ännu blott Adelsman, at städse få anse sig för hennes Riddare.

hwars färgor han bar, och Priset han wann tilhörde henne. Fruentimren syntes tå äfwen ofta til häst wid sidan af Riddarne, klädde i samma färgor, som the fästat uppå thessas Lantsar. Man igenfinner thetta bruk redan år 1446, wid then Tornering RENÉE D'ANJOU, Konung af Sicilien, lät anställa, under namn af l'entrepriſe de la gueule du Dragon *). Plägseden at i Tornerspel strida för Fruentimren, har ännu en gång i nyare tider blifwit upliſwad, ehuru man måste medgifwa at thet skedde wid en Carrouſel, ther Tornerspelens lagar icke så noga i akttagas. (År 1686 beledsagades Dauphin, son af LUDVIG XIV, och Hertigen af Bourbon, soneson til then Store Condé, af 14 Riddare och lika många Fruentimer, för hwilka ringränningen skulle ske.) Fruentimren egde ännu thertil frihet at låta straffa them, som förbrutit sig emot them antingen i ord eller gerning. Dagen för Torneringen gingo the tillika med Domarne at besigtiga samtlige Riddarnes Sköldar, hwilka woro til åskådande upsatte i et Kloster, eller å någon annan almän plats, och om the funno någon brotslig, gäfwo the thet Domarne tilkänna sålunda, at the rörde wid then brotsliges Sköld. Domarne anstälte therom undersökning, och om angifwelsen befants wara grundad, läto the nederslå Skölden och Hjelmen. Then Riddaren, hwilken thenna olycka hände, wågade ej mer wisa sig wid Fältbanan, och om han egde nog djerfhet thertil, sammansatte sig the andre Riddarne och twingade honom at gifwa sig; man tog hans häst til byte, skar af sal-jolarne, och lyfte honom up på bommarne som omgäfwo Fältbanan, hwaresf han förblef hela dagen blottställd för Almänhetens åskådande.

Brott

*) Thenne Konung, som war af Huset Anjou, hwilket på Påfwarnes kallelse intog Neapel, och fick besitningen theraf, endast för at förlora thet och uptända en låga, som under trenne seclers lopp war Frankrikes och Italiens olycka.

Brott mot hedern i löftens rubbande, åcker och nedrighet i penninge-wäsende, samt baktalande som skymfade Fruentimmers heder och goda rykte utan sanning, woro i synnerhet the trenne brott, hwilka icke kunde försonas på annat sätt, än genom thetta förnedrande straff; så högt wärde satte wåre Förfäder på heder, rena seder, höflighet och desintereſſement. The gamla Tornerspelen beſtodo i enwiges strid en emot en med klubbor af hårdt träd, hwilka afbildade the strids-klubbor af jern, som endaſt bruktes i krig. Riddarne fäktade med them, och böddo til at slå sine Motståndare utur sadelen, eller at åtminstone afhugga theras hjelmprydnader; man betiente sig ock af wårjor; men thet war förbudit wid ewärdeligit uteslutande ifrån Torneringar, (straff ansedt för thet swåraſte en Riddare kunde undergå,) at haſwa them udd-hwasse. Fält-Domarne sjelfwe woro skyldiga at them eftersе och låta them trubbiga göra, dock fick äggen på klingan wara hwaß, för at theſto lättare kunna afhugga hjelmprydnaden och the åtskilliga stycken jern, hwaraf Riddare-rustningen war sammansatt, och således bringa Riddaren utur stånd at strida. Efter striden en mot en följde allmänt fäktande, tå samtelige Riddarne med theras Anförare, hwar främſt i spetsen af sin tropp, drabbade på en gång och wände sin styrka blott och allena mot wederparten; dock så, at i thenna allmänna kamp en likasullt stridde mot en. Then öfwerwundne Riddaren gick tillika med sin öfwerman ut ifrån banan, utan at wilja anfalla någon annan och therigenom göra striden, i anseende til antal af Riddare, olika; hwilket hade warit emot the stränga lagar, som utgiorde thet wäsenligaſte och likasom grundpelarne af the gamla Riddare-öfningar. Sådan war Torneringen. Dagen therpå war altid Riddareſpelet (les Joutes) som beſtod i Spärr-Ridningen.

Riddarne med Lantsen på knä redo i fullt rännande mot hwarandra, at lyfta sig ur sadelen eller at bryta af hwarandras

Lant-

Lantsar, och ju flere the Lantsar woro som afbrötos, ju flere Riddare som utur sadelen kastades, ju lättare at kungöra Segerwinnarens namn. I thetta bestodo the Gamlas Tornerspel. Man kunde häruppå anföra flere exempel utur Franska och Tyska Historierne Hos oß woro theße Ridderlige Lekar öflige ännu intil GUSTAF ADOLPHS tid. Thet är bekant at wid Tornerspelet under GUSTAF I. Regering täfladés ej om mindre wid thes Kröning än en både rik och skön Bruds hand. R. R. Rynings Enka, hwilken hade mist sin Man i blodbadet, hade twå Friare och gaf åt Segerwinnaren sin hand til belöning. Tornerspelet wid K. SIGISMUNDS Kröning, tå et Swenskt Fruentimmer öfwerwant och utur sadelen kastade flere Polske Herrar, är thet sista, hwarom wi hafwe någon säker underrättelse. Man wet at Riddarespel här ock warit anstäldt i början af GUSTAF ADOLPHS Regering; men man känner ej förloppet therwid. Theßa Tornerspel förorsakade dock stundom olyckeliga händelser. Thet som höltS i Paris år 1559, uti hwilket HENRIC II. blef af Grefwen af Montgommeri til döds sårad, war thet sista i Frankrike. I stället för spärrridningen af Riddare emot Riddare, upfant man en annan spärr-ridning som sker emot Quintanen. I Tyskland lade man ännu härtil Turkhufwuden, som skulle tagas med lantsen, kastspiut och javelin, och änteligen uptom ringränningen, hwarmed forntidens Riddare öfwade sig innan the började rida spärr.

Men under thet man sålunda förgfällig wär, at undanrödja faror, hitintils ifrån theßa Spel oskiljaktiga, införde man i stället wid theßa Lekar et prunkande öfwerflöd, som genom the Italienska Prinsars stat och the Franskes prakt så tiltog, at theßa tidsfördrif, sedan the blifwit så oändeligen kostsame, icke mera så ofta som förut kunde förnyas, och förföllo the til slut, så at man i thetta Seculo endast kan räkna twänne af

them

them märkwärdiga: Carrouselen i Berlin år 1750, och then som Kejsarinnan i Ryßland låt anställa i Petersburg år 1765. Ridkonsten förföll aldeles, en konst så nyttig för then delen af Medborgare som ämna sig åt krigs-wetenskapen. Och sedan smaken för Jagt, i the förra af wåre Förfäder så högt älskade Lekars ställe, intagit nästan alla Europeiska Hof, bekymrade man sig icke mera om ridkonsten, onyttig blefwen på en tid tå endast tilfällen gåfwos at lysa i sådana öfningar, hwilka dock ännu aldrig kunnat til sig draga thet Könets blickar och aktning, som tyckes skapadt wara at elda heder och uptända rätt åtrå efter åran. Åter upliſwandet af theßa militariska Lekar och theras återförande til sin förra enfald, torde kanske återwäcka then anden, som i alla tider utmärkt sig förmedelst tapperhet och mandoms heder. Kroppens öfning har mera werkan på siälen, än man sig i första påseende föreställer; och om man härigenom ock ej skulle annat uträtta, än bibringa ungdom mera åhoga at härda sin kropp och göra then samma wig, hade man dock redan ganska mycket wunnit; och kunde tå et blott nöje bliſwa en källa til stora förmåner.

Af hwad förteligen sagt är kan man lätt finna åtskilnaden emellan et Torner- och Riddarespel och en Carrousel. Thet förra är en strid emellan Riddare, följd af räuningar, til wighets och färdighets å daga läggande. Then andra en präktig cavalcade, ämnad til utsökt stats framwisande, och therefter rännandes anställande, som endast äro at anse såsom bihang til cavalcaden, i hwilken man måste wälja sig främmande namn, tagne utur Historien eller Mythologien, hafwa et stort antal éstaffierer och handhåstar, och främmande samt sällsynte diur, släpa machiner som ega någon öfwerensstämmelse med thet ämne man utwalt, och hwilket alt längsta tiden ej tienar til annat, än til hinder på Fältbanan. I stället för

thet man wid en Tornering blott är wäpnad, med bibehållandet af ens rätta namn, ther Riddare förer med sig häst, prydd antingen med sit eget wapn, eller med Anförarens för Quadrillen färgor, wapen-kiortel med sit wapen uppå, Wäpnare som förer Riddarens Baner, och, korteligen at säga, ther man bibehåller i ädel enfald alt hwad kan smickra en Adelsman.

Spaniorerne hafwa på wisst sätt ännu i dag förwarat thessa simpla seder, och theras Parecas äro swaga afbilder af then enfald som regerade i thessa krigiska öfningar. Ett sådant Tornerspel skal nu anställas, endast dock med then skilnad, at wid thetta, komma at brukas mindre farlige wapen än the gamle hade, samt några särskilta rörelser af Riddarne i then allmänna striden at öfwas, til undwikande af wådor, som hästarnes sammanstötande wid et slikt tilfälle som thetta, eliest skulle kunna förorsaka; Åskådarnes ögon skola icke thesto mindre träffa en i alla delar fullkomlig målning af et Tornerspel. I stället för at Rida Spärr emot sin medtäflare, rides här allenast emot Quintanen, hwartil ingalunda mindre skicklighet fordras, ehuru thet sker utan ringaste fara. Sådant bliswer föremålet för Riddarnes öfningar första och sista dagen, tå the skola ses bewäpnade från hufwud til fot. The andra bägge dagarne, som äro utsedde til Riddarespelet, komma Ränsande efter Turkhufwuden och Ringar at för sig gå. Åt thesse twänne dagar har Kongl. Maj:t funnit tienligt at Riddare skola, i stället för Harnesk, kläda sig uti korta tröjor giorde på samma sätt som the, hwilka för 200 år tilbaka wid senaste spärr-ridningar här i Swerige brukтes allmänt; Thenna lediga, begwäma och förmånliga drägt, kan så mycket mindre anses för främmande, som then ännu nytjas uti alla i Europa befintelige större Riddare Ordens Samfund, och af wåra Prinsar äfwen wid högtidliga tilfällen bäres, såsom både förnäm och tienlig. Men

Men nu är tid at fortsätta beskrifningen på Quadrillerne och på Riddarne, så wäl til theras Namn som Deviser, på thet Åskådarne kunna med mera lätthet igenkänna hwar och en ifrån thet långa afstånd ther the sitta.

Utmanande:

Hans Kongl. Maj:t.

Riddare,

Grefwe Nils Arvid Stenbock.
Grefwe Friedrich Arfwedson Posse.
Grefwe Axel Fersen.
Grefwe Hugo Wilhelm Hamilton.
Grefwe Friedrich Sinclair.
Friherre Axel Oxenstierna.
Friherre Carl Kruse.
Friherre Adolph Friedrich Stackelberg.
Friherre Albrecht Lantingshausen.
Friherre Carl August Ehrensvärd.
Herr Daniel Jöran Silfversparre.
Herr Johan Friedrich Aminoff.

The Utmanande Riddarnes Lantsar båras af Kongl. Maj:ts Pager, klädde med Swenske färgorne, som är mörkblått och citron-gult: the hafwa blå tröjor med citron-gul gros de Napels stoffering, byxorne sönderskurna med lika stoffering, en fraise kring halsen, hängslen af lika tyg, med silfwer galonnerade samt med stora cocarder omknutne, alla sömmar gallonnerade med en bred silfwer galon midt uti och guld i kanten, stöflor med wida kragar, klackar, spärrläder och kantning af

rödt skarlakan, en rund hatt på hufwudet upsatt på wänstra sidan med höga plumer. Riddarnes sadeltäcken och ridtyg äro blå med guld; hästhufwuden zirade med höga panacher af hwita plumer, utur hwilka upstiger en hög reyer-fiäder. Hans Kongl. Maj:ts sadeltäcke och ridtyg äro af blått sammet, störande på violet, med strödda guldkronor, kantadt med bred hermelins bräm och en rik guldfrants med stora guldtoffar; betslet och hufwudlaget äro rikt besatte med diamanter, på hufwudet af hästen en stor busque af hwita plumer med en reyer-fiäder zirad. Hans Kongl. Maj:t är wäpnad från hufwud til fot uti förgyldt Harnesk; uppå Harnesket bärer Kongl. Maj:t Blå Bandet och Kongl. Seraphimer Ordens Stiernan fästad på bröstet; på hufwudet har Konungen en tilsluten Hielm; öfwerst på then samma är Kongl. Kronan, hwarutur upstår et Guld-Lejon, som utgör Hielmprydnaden. Panachen med reyer-fiäder uti är fästad bak på Hielmen. Kongl. Maj:ts wapen-kiortel är af purpurfärgadt atlasch öfwer alt broderad med guldkronor och äkta pärlor. Hans Kongl. Maj:t förer i handen en Stridsklubba.

The tolf Riddare som äro Kongl. Maj:t följaktige, äro på lika sätt bewäpnade från hufwud til fot. Grefwarne bära Grefliga Kronor, Friherrarne Friherrlige och the af Adel Hielm-Krantsar af lika färgor som theras Sköldemärken. Theras Harnesk äro af stål och ziraterne förgylde. The som hafwa någon Orden, bära then ofwanpå harnesken: och som alle Riddarne skola hafwa tilsluten hielm, kan man ej åtskilja them på annat, än theras Hielmprydnader. Thet är therföre nödigt at beskrifwa them här, på thet Åskådarne utan swårighet måge kunna känna them, alt efter som the förbi tåga.

Grefwe Stenbock: förer til Hielmprydnad en swart bock emellan twänne buffelhorn, af guld och swart wäxelwis fördelte.

Grefwe

Grefwe Posse: twänne i silfwer wäpnade armar, som bära en trekantig röd mur, ther öfwerst och på båda sidor låga trenne gyldene flammer.

Grefwe Ferlen: trenne röde fembladige rosor på silfwerstielkar, hwarthera med twänne gröna blad.

Grefwe Hamilton: et träd af naturlig färg, hwars stam är genomstungen, med en säg af silfwer.

Grefwe Sinclair: en röd hane.

Friherre Oxenstierna: stiernan af en oxe med sina horn, alt rödt.

Friherre Kruse: en swart örnewinge emellan twänne buffelhorn, af guld och swart wäxelwis fördelte, och hwarthera med try utwände gröna klöfwerblad, zirade.

Friherre Stackelberg: et gyldene lejon, på hufwudet en krona med trenne påfogelsfjädrar, emellan twänne gröna trädstubbar, hwarthera med et utslående blad.

Friherre Lantingshausen: en ferbladig ros af silfwer emellan twänne hiorthorn.

Friherre Ehrensvärd: twänne i silfwer wäpnade armar, som hålla en konst-granat af guld, bandad med swart.

Herr Silfverspare: trenne struts-fiädrar, hwaraf två gula och en swart.

Herr Aminoff: en til hälften upstigande hiort, af naturlig färg, emellan twänne standarer af guld.

Riddarnes Wapenkiortlar äro med theras hiertwapen påströdde; och uppå theras Banerer ses theras Sköldemärken i sina rätta färgor, nemligen:

Grefwe Stenbocks: en sköld, hwars nedra fält är fem gånger klufwit och tre gånger deladt i swart och guld, och uti thet öfra, som är af guld, upstiger til hälften en swart bock.

Grefwe Posses: en sköld af silfwer, theruti öfwerst en trekantig röd mur, och under, hälften af twänne thylike.

Grefwe Ferſens: en ſköld af ſilfwer, med trenne från wänſter til höger flytande blå ſtrömmar, twärs öfwerlagde med en krönt flygfisk af ſilfwer, ſom håller en ſignetsring i munnen.

Grefwe Hamiltons: en halfmåne emellan trenne fembladige roſor, 2 och 1 ſatte, alt af ſilfwer i rödt fält.

Grefwe Sinclairs: et ſwart i kanterne uddadt korß, i ſilfwer fält.

Friherre Oxenſtiernas: ſtiernan af en oxe med ſina horn, röde i guld fält.

Friherre Kruſes: en af ſilfwer och guld klufwen ſköld, til höger en hel och en half röd femblading roſ, til wänſter en ſwart örnewinge.

Friherre Stackelbergs: twänne med twänne blad grönſkande trädſtubbar på et grönt berg uti gyldene fält.

Friherre Lantingshauſens: en grön ſköld med en Chef af ſilfwer, hwaruti ſes et rödt hus, och therunder en hiort af naturlig färg, i loppet öfwer en ifrån höger til wänſter flytande ſtröm af ſilfwer.

Friherre Ehrenſwärds: en ſköld, med et band af guld öfwer, i rödt fält en itänd gyldene granat, bandad med ſwart, och under i blått, et upſtående draget ſwärd af ſilfwer.

Herr Silfverſparres: en röd ſköld med et blått band, belagdt med trenne ſparrar af ſilfwer.

Herr Aminoffs: en fördelad ſköld, uti förſta och fierde fältet, ſom är blått, twänne genom en gyldene krona korßwis ſtälde ſtandarer af guld; i thet andra och tredje ſom äro af guld, en hiort af naturlig färg.

På Riddarnes Sköldar ſes följande theras Sinnebilder och Walſpråk:

Hans

Hans Kongl. Maj:t.

En Wasa af guld, med öfwerskrift:

Veterum non immemor Parentum.

(Förfädren i åtanka.)

Grefwe Stenbock.

Et forntidens altare med itändt rökelse-kar uppå, och öfwerskrift:

Virtuti.

(Åt Dygden.)

Grefwe Posse.

En rätt fram flygande örn, som håller blixten emellan sina klor, med öfwerskrift:

Quo Jussa Jovis.

(Swart *Jupiter* befaller.)

Grefwe Fersen.

En seger-palm, med thetta ord:

Spero.

(Jag hoppas.)

Grefwe Hamilton.

Trophéer, blandade af wapn brukelige i krig, samt lantsar och kastspiut, tienlige i Riddarespel, med öfwerskrift:

Utroque Certamine.

(I hwad täflan som hålöst.)

Grefwe Sinclair.

En lants af guld, med thessa ord:

Virtus potest eniti.

(Dygden tränger sig fram.)

Friherre

Friherre Oxenstierna.

En oxe, hwars ögon wisa eld och styrka, med öfwerskrift:

Viribus Audax.

(Djerf, genom sina krafter.)

Friherre Kruse.

En i sin jagthufwa lossad falck, med öfwerskrift:

Docili Audacia.

(Djristig, men lydig.)

Friherre Stackelberg.

En klippa, anfallen af wågorna, med thenna Swenska öfwerskrift:

(Swarken Trotsa eller Wika.)

Friherre Lantingshausen.

En fix-stierna, med öfwerskrift:

(Oföränderlig.)

Friherre Ehrensvärd.

En elds flamma, med öfwerskrift:

A puritate Splendor.

(Renheten, thes glants.)

Herr Silfverspparre.

En pyramide, om hwilken sig kröker en win-ranka, och öfwerskrift:

Te stante, Virebo.

(Dit stöd, min trefnad.)

Herr Aminoff.

En Asiatisk Hiort, som tager sin tillflygt hos en elephant, öfwerskriften:

In hujus tutela, felicitas.

(Lyckelig i thes beskydd.)

The

The Utmanades Quadrille.

H. K. H. Hertigen af Södermanland.

Riddare,

Grefwe Sten Lewenhaupt.
Grefwe Carl Emil Lewenhaupt.
Grefwe Carl Dücker.
Grefwe Clas Horn.
Fr herre Carl Adam Wachtmeister.
Friherre Carl Gustaf Liewen.
Friherre Clas Rålamb.
Friherre von Essen.
Friherre Anton De Geer.
Friherre Hans Hindrich Rammel.
Herr Gustaf Ribbing.
Herr Johan Christopher Toll.

Alle Utmanade Riddarne, hwilkas Anförare Hertigen af Södermanland är, låta bära sina Lantsar af Hans Kongl. Höghets Pager, klädde i Hertigens färgor, gult, swart och blått, med gula tröyor, stofferade med swart och blå gros de Naples, byrorne sönderskurne och lika stofferade, samt fraiser kring halsen; hängslen af lika tyg som klädningens stofering, med silfwer galonnerade samt med stora cocarder omknutne, alla sömmar galonnerade med en bred guld galon, kantad med galon af silfwer. På hufwuden runda hattar, upsatte på wänstra sidan med höga plumer. Riddarnes handtacken och ridtyg äro gula, swarta, guld och silfwer. Hästarnes hufwuden zirade med höga panacher af hwita plumer, på samma sätt som Första Quadrillens. Hans Kongl. Höghets sadeltäcke och ridtyg af gult sammet, beströdt med swarta gripar, kantadt med bred hermelins bräm och ett guldfrants

med stora guldtoffar. Betslet och hufwudlaget på häften swart och guld, häst-hufwudet prydt med stor busque af hwita plumer, och en swart rever-fjäder midt uti. Hertigen är bewäpnad från hufwud til fot; harnesket förgyldt; thes länker med swart stofferade. På sin tilslutne hielm bär Hans Kongl. Höghet then öpna Swenska Fursteliga Kronan, hwarutur upstår en swart grip med gyldene näbb och klor. Hertigens wapen-kiortel är af gult atlasch, beströdt med swarta gripar; en panache af hwita plumer med hög rever-fjäder midt uti är bak på hielmen fästad; och förer Hans Kongl. Höghet i handen sin strids-klubba.

Riddarne af H. K. H. Quadrille äro likaledes från hufwud til fot bewäpnade i swart, zirad med guld, och föra Hielm-prynader, som följer:

Grefwarne Lewenhaupt: et framåt wändt lejon, til öfra hälften af kroppen rödt, nedra af guld med en swart orm i hwarthera ramen.

Grefwe Dücker: twänne wäxelwis silfwer- och blå-klädde och medtheremot omwäxlade band zirade armar, som bära en sol af guld.

Grefwe Horn: twänne swarta horn.

Friherre Wachtmeister: aderton flaggor, then förste guld, then andre röd, och så widare wäxelwis.

Friherre Liewen: en half stålklädd Riddare med rödt skärp öfwer harnesket från wänster til höger och commando-staf af silfwer i wänstra handen.

Friherre Rålamb: Et halft rålamb af naturlig färg.

Friherre von Essen: En uggla af naturlig färg emellan twänne wingar, then högra röd, then wänstra blå.

Friherre De Geer: hufwudet och halsen af en silfwer wädur.

Friherre Rammel: tremne upstående flator af silfwer och rödt.

Herr

Herr Ribbing: Et gyldene sióblad emellan twänne af guld och rödt wäxelwis fördelte buffelhorn.

Herr Toll: Twänne efter hwarandra stälde gyllende wingar.

Riddarnes Wapen-kiortlar äro med theras hiert-wapn beströdde; och på theras Banerer ses theras Sköldemärken i sina färgor, nemligen:

Grefwarne Lewenhaupts: trenne gyldene lejonhufwuden i blått fält.

Grefwe Dückers: fem blå bielkar uti silfwer fält.

Grefwe Horns: et swart horn i gyldene fält.

Friherre Wachtmeisters: en örnefot emellan tre seruddige stiernor, twå och en satte, alt af silfwer i blått fält, och uti sköldfoten, som är af guld, en liggande sabel.

Friherre Liewens: siu femuddige stiernor och tre liljor, alle af guld uti rödt fält.

Friherre Rålambs: en blå sköld med en bielke af guld, hwaruti springer et rålamb af naturlig färg.

Friherre von Essens: En uggla af naturlig färg, stående på en afbruten stubbe uti blått fält.

Friherre De Geers: en sköld af silfwer med fem röda rutor som räka hwarannan i bredd, och hwilkas spetsar röra öfra och nedra sköldkanten, then medlersta af them belagd med tre liljor af guld.

Friherre Rammels: en sköld, hwars nedra fält är fem gånger klufwit och tre gånger deladt i blått och silfwer, och uti thet öfra, som är rödt, glindrar en femuddig gyldene stierna.

Herr Ribbings: Trenne gyldene sióblad i blått fält.

Herr Tolls: en i rödt och silfwer fördelad sköld, första och tredie fältet öfwerlagdt med et gyldene lejon, thet andra och fierde med en bandewis flytande blå ström.

På Riddarnes Sköldar ses följande theras Sinnebilder och Walspråk.

H. K. H. Hertigen af Södermanland.

En cubisk sten i form af et altare på et swart och hwitt marmor-golf, och på stenen en K:gl. Krona, med öfwerskrift:

Illam defendere juvat.

(Mit föremål hennes försvar.)

Grefwe Sten Lewenhaupt:

Et forntida swärd, med öfwerskrift:

Non nisi victor redit.

(Kommer ej tilbaka utan seger.)

Grefwe Carl Emil Lewenhaupt:

En winkelhake med öfwerskrift:

Norma Tutissima Virtus.

(Dygden säkraste rättesnöret.)

Grefwe Dücker.

En cubisk sten, med thessa ord:

Quocunque jactatur, idem.

(Altid lika, hwart det hwälfwer.)

Grefwe Horn:

En lagerkrans, med thessa ord:

Certamen excitat.

(Upmuntrar til täflan.)

Friherre Wachtmeister:

En uptänd lampa på en ålderdomens trefot, med öfwerskrift: *Nec falsò, nec alieno.*

(Swarken lånt eller bedrägligt.)

Fri-

Friherre Liewen:
En bewäpnad arm, med öfwerskrift:
Si qua fors adjuvet.
(Om Lyckan wil stå bi.)

Friherre Rålamb:
En häst, på en grön mark, med thessa ord:
Paci belloque paratus.
(Beredd til fred och krig.)

Friherre Essen:
En pil, som lemnat bågen, och thenna öfwerskrift:
Nescit reverti.
(Kan ej wända om.)

Friherre De Geer:
Thessa Swenska ord utan sinnebild på thes toma sköld:
(Skal Tecknas af Framtiden.)

Friherre Rammel:
En dödskalle på twänne i kors lagde ben och thessa ord:
Sine metu.
(Utan bäfwan.)

Herr Ribbing:
En bewäpnad arm som håller en stridsklubba och en olive-quist: *Utrum libet.*
(Twilket som påfordras.)

Herr Toll.
En sol och en fullmåne, med thenna öfwerskrift:
Non in deviis.
(Jag föres ej på afwägar.)

Sedan Herrar Fält-Domare samlat sig på Slotts-Borggården, låta the genom pukor och trompete-klang gifwa tekn så wäl åt General Torner-Marskalken, at hålla sig färdig til marchen, som åt Quadrillerne at sitta up. Fält-Domarne sätta sig tå strax i marche til at wara the förste, som anlända til Fältbanan och at hinna upträda på then för them tilredde Lättaren, innan bägge Quadrillerne ankomma. The taga wägen längs åt Skepsbron til Adolph Friedrichs Torg.

Hans Kongl. Maj:t har utsedt Jerntorget til mötesplats för Thes Riddare, ther ock General Torner-Marskalken bör sig infinna.

Mötes-platsen för Hans Kongl. Höghet Hertigen af Södermanland och Thes Riddare, är på Riddarholmen i Frimurarnes hus. Så snart här höres klangen af pukorne och trompeterne på Borggården, som beteknar at Herrar Fält-Domarne äro i marche, gifwes swar med samma slags instrumenter, hwarefter Riddarne sitta up til häst.

Fält-Domarnes Marche.

Et detachement af Kongl. Maj:ts Lätta Dragoner, som gör avant-gardet.

En Puktslagare i Kongl. Maj:ts livrée.

Sex Trompetare.

Twänne Kongl. Maj:ts Härholder Hof-Junkaren Leonh. v. Hauswolff och Hof-Junkaren Otto Wallencreutz, klädde i kåpor, med Härholds-spiran i handen.

Fält-Domarnes 4 Banerer, förda af Lieutenanten Palmér, Lieut. Schmer, Lieut. Hasenkampf och Cornett Holst.

Fält-Domarne rida på en linea: Hans Kongl. Maj:ts til höger, och Hans Kongl. Höghets til wänster.

Herrar Riks-Råderne och Seraphimer-Riddarne, Grefwarne Horn, Gyllenstierna, Bielke och Ferſen uti Ordens-drägt, samt theras sadel-täcken och ridtyg lika med drägten. Fy-

Fyra Pager med förenämde Herrars Sköldar.

Et detachement af Kongl. Maj:ts Lätta Dragoner, som gör arriere-gardet.

Herrar Fält-Domarne rida rundt omkring Fältbanan, at efterse om alt är i ordning, och sitta sedan af åömse sidor om then för them upbygde Tribune; The gå upför bägge trapporne af then samma med sina Pager framför sig och sina Baneret efter sig. Pagerne upsätta Sköldarne ofwanför theras säten, och Baneren stadna qwar på första steget af trappan som upgår til Tribunen. Lätta Dragonerne, som escorterat, fördela sig i fyra troppar, och ställa sig wid hörnen af torget, til at hålla wakt wid ingångarne från the förbilöpande gator.

I thet samma får man se General Torner-Marskalken, hwartil Kongl. Maj:t utsedt General-Lieutenanten, Öfwersten för Thes Lif-Regemente til Häst och Commendeuren med K:gl. Swärds-Ordens Stora Korß Grefwe Fredric Horn, och framför hönom en Pukslagare med Sex Trompetare, alla i Kongl. Maj:ts livrée.

Efter them följa 24 Musicanter, klädde i General-Torner-Marskalkens livrée, som är carmosin-rödt, med blå stoffering och galonnerat på alla sömmar med silfwer-galoner. Therefter twänne Konglige Härholder, Kongl. Secreteraren Lars v. Engeström och Kongl. Secreteraren Samuel af Ugglas, i kåpor af blått sammet, med strödda guldkronor.

Trettio Estaffierer i carmosin-röda tröyor med blå stoffering och silfwer-galoner på alla sömmar; marcherande alle 30 på trenne linier, bärande Turckhufwuden, Ringarne som äro nödige wid Riddarespelet, samt Lantsar som äro tilreds om några af Riddarnes skulle gå sönder.

General Torner-Marskalken, omgifwen af sine 8 Adjutanter, Lieutenanterne, Grefwe Leyonstedt, Frih. Carl Höpken, Frih. Fabian Wrede, Reuterschiöld och Gyllenadler, samt Cornet-

ter-

terne, Friherre Örnschiöld, Wattrang och Uggla, kommer sist. Han är klädd i Spansk drägt af swart sammet, med couleur de feu atlasch stoffering, klädningen samt kappan rikt besatte med guldspetsar, hatten af swart sammet med wackra plumer uti. Han rider på en hwit häst ur Kongl. Maj:ts Stall; thes sadel-täcke och ridtyg är högrödt med guld och silfwer broderadt. Hans Adjutanter äro klädde i gammal Burgundisk drägt; theras hästar med panacher af hwita plumer utsirade.

Framför General-Torner-Marskalken rider thes Wäpnare med thes Baner, och följes af en Page, som bär hans Lants och hans Sköld.

Sedan han besigtigat Fältplatsen, tågar han in på Stridsbanan, hwarest han gör sin comparse framför Drottningarnas Tribune. Klangen af trompeter och pukor med therpå följande chamade drager nu allas ögon åt Hornsgatan, therifrån Hans K:gl. Maj:t kommer, med Sina Tolf Riddare, och genom thenna signal begärer intåg in på Stridsbanan.

Sedan Hans Kongl. Maj:t med Thes wanliga Suite anländt til Jern-torget och Banquen, som är utsatt til mötesplats, drager Han ther uppå sig sin Rustning, bryter up, och aftågar wägen öfwer Lilla Slussen och Södermalms-torg, längs up åt Horns-gatan, i följande ordning:

En Puttslagare.

Sex Trompetare.

Kongl. Maj:ts Hufwud-Baner förd af Corporalen af Kongl. Lif-Drabanterne, Friherre Svante Baner.

Twänne Kongl. Härholder, Kongl. Secreteraren Carl Frédr. Fredenheim och Kongl. Secreteraren Joh. Adam Hierta.

Riks Härholden, Kongl. Secreteraren Elis Schröderheim, hwilken ock är Ordens Härhold.

Twänne Kongl. Maj:ts Rid-Pager, Grefwe Clas Lewenhaupt och Otto Bruce.

Twänne

Twänne Konungens Under-Stallmästare, Ramsey förandes Konungens Stridswärja, och Fromholth Ehrenström thes Sköld.

Twänne Kongl. Maj:ts Första Kammar-Pager, Hof-Junkaren samt Lieutenanten af Kongl. Lif-Regementet til Häst, Pehr Cederfelt, förandes Konungens Lants, samt Cornetten wid Kongl. Maj:ts Lätta Dragoner, Fredr. Jernfels, förandes Kongl. Maj:ts Javelin och Kastspiut.

Tolf Kongl. Ständ-Drabanter med theras Spel.

Kongl. Maj:ts Baner, förd af Hof-Stallmästaren och Riddaren A. F. Munk.

Hans Kongl. Maj:t omgifwen af 24 Kongl. Lif-Drabanter, til fot, anförde af theras Officerare, Quartermästaren Öfwerste-Lieutenant Friherre Adlerswärd och Adjutanten Öfwerste Friherre Funck.

Twänne Kongl. Maj:ts Öfwer-Adjutanter, Majorerne Liljehorn och Friherre Bror Cederström, Kammar-Herre hos Hennes Kongl. Maj:t Drottningen.

Tolf Kongl Maj:ts Ständ-Drabanter.

Grefwe Stenbocks, och Grefwe Posses Banerer.

Grefwe *Stenbock.* Grefwe *Posse.*

Theras Pager: Friherre Carl August Leyonhufvud, förande Grefwe Stenbocks, och Fredr. And. Jägerhorn, Grefwe Posses Sköld och Lants.

Grefwe Fersens och Grefwe Hamiltons Banerer.

Grefwe *Fersen.* Grefwe *Hamilton.*

Theras Pager: Wilh. v. Rosenheim, förandes Grefwe Fersens, och Joh. Fr. Jägerhorn, Grefwe Hamiltons Sköld och Lants.

Grefwe Sinclairs och Friherre Oxenstiernas Banerer.

Grefwe *Sinclair.* Friherre *Oxenstierna.*

Theras Pager: Joh. Magn. Lannerstierna, förandes Grefwe Sinclairs, och - - Gyllenbåth, Frih. Oxenstiernas Sköld och Lants.

Friherre Kruſes och Friherre Stackelbergs Banerer.

Friherre *Kruſe.* Friherre *Stackelberg.*

Theras Pager: Guſtaf Inſenſtierna med Friherre Kruſes, och Joh. Eberh. Rappolt med Friherre Stackelbergs Sköld och Lants.

Friherre Lantingshauſens och Friherre Ehrenſvärds Banerer.

Friherre *Lantingshauſen.* Friherre *Ehrenſvärd.*

Theras Pager: Friherre Nils Silfverſchöld, med Friherre Lantingshauſens, och - - - Gyllenhammar, med Friherre Ehrenſvärds Sköld och Lants.

Herr Silfverſparres och Herr Aminoffs Banerer.

Herr *Silfverſparre.* Herr *Aminoff.*

Theras Pager: Carl Guſtaf Silfverſparre med Öfverſte-Lieutenanten Silfverſparres, och Axel Fr. Flach med Öfver-Adjutanten Aminoffs Lants och Sköld.

Sedan Hans Kongl. Maj:t i thenna ordning ankommit til Slagbommen, ther Hornsgatan ſtöter til Adolph Friedrichs Torg, låter Kongl. Maj:t blåſa Appel, hwilken beſwaras af General Torner-Marſkalkens Trompetare. Therpå blåſes af Kongl. Maj:ts Trompetare en Rundan, hwilken tienar til Signal för General Torner-Marſkalken, at hos Fält-Domarne begära fritt intåg för Konungens Quadrille uti Stridsbanan. Uppå lemnadt tilſtånd härtil utſkickar General Torner-Marſkalken twänne af ſine Adjutanter, ſamt the twänne Härholder ſom warit Fält-Domarne följaktige, och främſt för them alla Fält-Domarnes Trompetare och Pukſlagare, för at öpna Slagbommen och beledſaga Hans Kongl. Maj:t in i Fältbanan. Sedan thetta blifwit werkſtäldt begynnes Marchen af Herrar Fält-Domarnes Trompetare och Putſlagare, efterfölgde af Härholderne:

The

The twänne Adjutanterne rida främst och se at allt går ordenteligt. Tå nu Hans Kongl. Maj:t med Thes Riddare sålunda intågat, marcherar han rundt omkring Fältbanan förbi Drottningarnes Tribune och inrycker i Stridsbanan genom then wänstra Slagbommen från Drottningarnes Tribune.

The Tolf Riddarne af Kongl. Maj:ts Quadrille söndra sig therpå och rycka upp genom en diagonal marche på bägge sidor om Hans Kongl. Maj:t, i aktagandes at icke störa then them emellan stadgade ordning. Hans Kongl. Maj:ts Standar-Förare intager sit rum midt emellan the Sex Riddarne på högra flygelen, under thet Baner-Föraren igenom en thylik rörelse ställer sig mitt ibland the andre Sex Riddarne på wänstra flygelen. Riddarnes Banerer upställas i andra ledet bakom Riddarne; Pagerne på flyglarne; Trompetarne och Pukslagarne bakom them på sista ledet; Lif- och Ständ-Drabanterne i en half cirkel til höger och wänster. På tredie linien upställa sig General Torner-Marskalkens Pukslagare och Trompetare, och på ömse sidor om them, Estaffierer och Musicanter. Adjutanterne rida rundt ikring för at tilse thet all ting går ordenteligen til; hwarpå höres et samliud af hela Musiquen med Pukor och Trompeter.

Riks-Härholden utropar tå med hög röst:

Högborne Furste och Gode Herrar Riddare! Låten Fältplatsen.

Hans Kongl. Maj:t sätter sig med sin Quadrille i rörelse, aftågar ifrån Fältbanan i en swär men för ögat wacker marche, och stadnar på högra sidan om Drottningarnes Tribune midt för then Baldaquin, ther Hans Kongl. Maj:ts och Thes Riddares Sköldar med theras wapn blifwit upsatte.

Under thetta anlända the Utmanade til Slagbommen wid ingången åt Torget från St. Pauls-gatan; På samma

sätt som the Utmanande, gifwa the ther General Torner-Marskalken tekn, at få inkomma på Stridsbanan, och sedan the af hans Adjutanter och Härholder med förut marcherande Puktlagare och Trompetare blifwit emottagne, inrycka the, och rida Fältbanans ikring en omgång, på lika sätt som the Utmanande thet förut giordt. Hans Kongl. Höghet Hertigen af Södermanland, som utsatt Mötesplatsen för thes Riddare på Riddarholmen i Frimurare Huset, i akttager i sit anråg följande ordning:

Hans Kongl. Höghets Adjutanter, Grefwe Dücker och Friherre Sack.

En Pukare.

Sex Trompetare, twå och twå.

Hans Kongl. Höghets Hufwud-Baner, förd af Cornetten Borgenstierna.

Twänne Härholder, Secreteraren Carl Lagerbring och Secreteraren Joh. Clas Lagerswärd, i kåpor af gult atlasch, broderade med swarta gripar, uphögde med guld.

Fyra Hans Kongl. Höghets Pager, twå och twå.

Cornett Wright förande Hans Kongl. Höghets Kastspiut, och Bruce thes långa Javeline.

Cornett Tersmeden förande Hans Kongl. Höghets Lants, och Cornett Schöldebrand Thes Skiöld; the göra tienst hos Hans Kongl. Höghet, såsom thes Wäpnare.

Tolf Kongl. Ständ-Drabanter, anförde af theras Under-Officerare.

Hans Kongl. Höghets Baner, förd af Grefwe Posse.

Hans Kongl. Höghet Hertigen af Södermanland, the Utmanades Anförare, omgifwen af Tolf Wäpnare med theras Anförare.

Tolf Kongl. Ständ-Drabanter.

Grefwe Sten Lewenhaupts, och Grefwe Carl Emil Lewenhaupts Baner.

Gref-

Grefwe *Sten Lewenhaupt.* Grefwe *Carl Emil Lewenhaupt.*
Theras Pager.
Grefwe Dückers och Grefwe Horns Banerer.
Grefwe *Dücker.* Grefwe *Horn.*
Theras Pager.
Friherre Wachtmeisters och Friherre Liewens Banerer.
Friherre *Wachtmeister.* Friherre *Liewen.*
Theras Pager.
Friherre Rålambs och Friherre von Essens Banerer.
Friherre *Rålamb.* Friherre *von Essen.*
Theras Pager.
Friherre De Geer och Friherre Rammels Banerer.
Friherre *De Geer.* Friherre *Rammel.*
Theras Pager.
Herr Ribbings och Herr Tolls Banerer.
Herr *Ribbing.* Herr *Toll.*
Theras Pager.

Sedan Hans Kongl. Höghet Hertigen af Södermanland med sine Riddare ridit en omgång kring Fältplatsen, intågat i Stridsbanan och ther giordt sin Comparse framför Drottningarnes Tribune, aftågar han åter, stadnandes med sin Quadrille midt under then Baldaquin, ther Thes egen och thes Riddares Sköldar med theras wapn blifwit upsatte.

General Torner-Marskalken låter tillsluta Bommen af Stridsbanan och med Baneret framför sig åtföljer Riks-Härholden, som rider, at af Anföraren för the Utmanande emottaga Utmanings-Skriften. Sedan han then erhållit, och General Torner-Marskalken jemwäl låtit öpna Bommen för then Utmanande Anförarens Härholder och Hufwud-Baner, tåga the twärs öfwer Stridsbanan, tå framför them marchera Hans Kongl. Maj:ts Hufwud-Baner, Thes Pukare, Trompetare, Härholder och Adjutanter; The stadna gent

öfwer på andra sidan, för at kungöra Utmanings-Skriften och öfwerlemna then til Anföraren för the Utmanade, under thet at en Härhold midt emot Kongl. Tribunen på lika sätt förrättar kungörelsen af Utmaningen. Lika ceremonie i acttages wid Swarets öfwerlemnande af Anföraren för the Utmanade, som sker genom twå Härholder, beledsagade på lika sätt som the näst förutnämde warit. Efter thet thessa kungörelser för sig gådt, lemnar General Torner-Marskalken Stridsbanan och låter tilsluta Bommarne, hwarpå sedan Rikes-Härholden med hög röst utropat: Manhaftige Riddare gören Eder färdiga til strids: börjas Torneringen med Strids-Klubborne.

Efter gifwit tekn af Herrar Fält-Domarnes Pukors och Trompeters appel, hwilken beswaras af både the Utmanandes och Utmanades Trompeter, blåses marche, wid hwilken signal rider en Riddare af hwarje Quadrille in i Banan uti galop, och sedan han gifwit sin Mätståndare tre slag å rad, samt thermed alt widare fortfarit, rider han tilbaka utur Stridsbanan igen, hwarefter twänne andre Riddare inkomma, som på lika sätt sig förhålla.

Strids Ordning,

Then åfwen the följande dagarne i Rännandet blifwer i acttagen.

Hans Kongl. Maj:t Strider och Ränner emot Hans Kongl. Höghet, Hertigen af Södermanland.

Grefwe Stenbock emot Grefwe Sten Lewenhaupt.
Grefwe Posse emot Grefwe Carl Emil Lewenhaupt.
Grefwe Fersen emot Grefwe Dücker.
Grefwe Hamilton emot Grefwe Horn.
Grefwe Sinclair emot Friherre Wachtmeister.
Friherre Oxenstierna emot Friherre Liewen.
Friherre Kruse emot Friherre Rålamb.

Fri-

Friherre Stackelberg emot Friherre von Essen.
Friherre Lantingshausen emot Friherre De Geer.
Friherre Ehrensvärd emot Friherre Rammel.
Herr Silfverspärre emot Herr Ribbing.
Herr Aminoff emot Herr Toll.

Then andra Striden sker med Kastspiut, Wärja och Pistoler. Uppå gifwit tekn af Herrar Fält-Domarne, rider en Riddare af hwarje Quadrille i galop in på Stridsbanan med et Kastspiut i handen och et annat under låret. Han möter sin Motståndare mit på Banan, hwarifrån the kasta then ena Javelin. Härpå wända the om och räka hwarannan på twären af Banan, ther the kasta then andra Javelin. Härpå wända the åter om til höger och räkas midt uppå Banan igen med Pistolen i handen, som loßas i wädret. The wända ännu til höger, och sedan the räkat hwarandra på twären af Banan, å nyo loßa andra Pistolen i wädret. The wända än en gång åter til höger, draga ut Wärjan, och tå the midt på Banan mötas, gifwa the hwarannan hugg af Wärjorne ofwan på hwars annars hielmar, och fortfara i sin volta trenne gångor, efter hwilka the wända sig mit på Banan, och gifwa hwarannan förnyade hugg, intil thes tekn höres af Trompeterne, tå the rida ur Banan, igenom samma Bom som the inryckt. Under theßa strids-öfningar höres ej annan Musique än Pukslag. Trompetarne, som stå bakom General Torner-Marskalken, gifwa tekn til början och slutet af hwarje strid, hwarå swaras af alla Pukslagare och Trompetare med en rundan, som warar tils Riddarne hunnit rida ur Banan. Hwarje Riddare följes af sit Baner til Bommen, ther thet blifwer qwarstående midt emot Anförarnes Standar så länge striden warar. Sedan thenna Enwiges kamp slutad är, gifwes tekn igenom Trompeteklang til stridens begynnande af Alla i hop. En appel höres

af

af Herrar Fält-Domarnes Trompetare, som beswaras af bägge Quadrillernes. The, anförde af sine Cheter, rycka tå in i Banan, bewäpnade med Stridsklubbor, och sedan the upstält sig på hwar sin linie, på twären af Banan, med hwar sin Anförare i spetsen främst, börjas striden under Fält-Musique af Hautbois, Pipor, Trummor och Clarinetter, them General Torner-Marskalken med sig fört. Baner-Förarne gå med sina Baner til Bommarne och utropa ther en hwar sin Riddares här-skri.

När striden slutad blifwit och Riddarne återtagit sina förra ställen utanför Fältplatsen, rider General Torner-Marskalken med sin Suite åter in i Stridsbanan, tager ordres af Herrar Fält-Domarne, och låter therpå öpna Bommarne för bägge Quadrillerne igen, som intåga och upställa sig midt emot hwarandra twärs öfwer Banan, Baneren i andra och Pagerne i tredie ledet. Riks-Härholden kungör tå tiden til Ränningarne andra dagen, med theße ord: Hufwud-Banerer, Högborne och Manhaftige Riddare! Wänden om til Edre Härbergen: I hafwen at Eder i morgon klockan eftermiddagen här inställa, at åter aflägga prof af Eder mandom. Riddarne uttåga korßwis utur Banan och göra sedan en omgång kring Fältplatsen. Under hemwägen i akttaga the samma ordning, som wid antågandet blifwit förmäld. General Torner-Marskalken med sin suite likaledes, och så Herrar Fält-Domarne escorterade af Kongl. Maj:ts Lätta Dragoner, som sist ifrån Fältplatsen aftåga.

Andra

Andra Dagen.

Herrar Fält-Domarne, General Torner-Marskalken, the Utmanande och Utmanade Riddarne, anförde af sine Chefer, begifwa sig til Slagbommen, som Fältplatsen igenstänger, i samma ordning, som dagen förut, och sedan the giort theras Comparse i Stridsbanan, låter General Torner-Marskalken tilsluta Bommarne, och drager förborg om Turkhufwudens upsättande, på lika afstånd ifrån hwarandra, å the thertil utsedde ställen.

Then Andra Dagen är ärnad til Spärr-Ridning och Rännande mot Turkhufwuden. Hans Kongl. Maj:t, äfwen som Hans Kongl. Höghet Hertigen af Södermanland, befalla sina Riddare then dagen aflägga Riddare-rustningen, på thet the therigenom måtte blifwa så mycket ledigare til Rännandet. Then Utmanande Quadrillens Riddare äro klädde i gammal Burgundisk drägt med tröjor, kappor och byror af himmels blått atlasch med capuciner gult atlasch til foder, upweck och stoffering, alt med guldspetsar rikt besatt. Stöflorne äro swarta med wida kragar, och förgylde spärrar. På hufwudet bära Riddarne en på wänstra sidan upfästad rund hatt, med hwita och swarta plumer uti. I handen föres en förgyld Javelin i form af en Pik; theras hästar äro på gammalt wis prydde med sadlar utan echabraque af blått atlasch med guldgaloner; öfwerst på hästhufwuden trenne höga fladdrande hwita plumer. Hästmanarne äro klädde med ätstilliga blå och capuciner färgade bandroser. Hans Kongl. Maj:t är lika klädd med Thes Riddare, endast at Konungens tröja, byror, och upweck på kappan, är af drap d'or med himmels blått atlasch stoffering, och blå atlasch kappa med guldspetsar rikt besatt. På hufwudet bärer Kongl. Maj:t en swart sammets hatt, upfästad til wänster med et diamants smycke och rundt

 omkring

omkring kullen omgifwen med et band af brillanter, hwita plumer och midt i them en hög Reyer-fiäder fäst på wänstra sidan. Häftens prydnad är lik the andre Riddarnes häftar, men mera rikt med galoner prydd.

Hans Kongl. Höghet Hertigen af Södermanland med Thes Riddare, äro i lika drägt med the Utmanandes, men af annan färg, nemligen hwita tröjor, skarlakans färgade atlasch kappor och stoffering, och sadlarne hwita med guldgaloner.

Så snart bägge Quadrillerne, så wäl the Utmanandes som Utmanades, ryckt tilbaka utur Stridsbanan, och upstält sig på bägge ändar af Fältplatsen, i samma ordning som dagen förut, stakar General Torner-Marskalken ut för sine Härholder och Adjutanter sådane platser, hwarifrån the säkrast kunna gifwa akt på the särskilte sätt af Rännande, som skola förehafwas. Han låter sit Baner och thes Page rycka utur Banan; men sielf stadnar han qwar midt uti then samma, jemte Riks-Härholden något litet bakom sig til wänster.

Signalen gifwes med appel som bläses af Herrar Fält-Domares Trompetare, och beswaras af the Utmanandes och Utmanades. Theße beswaras åter af Fält-Domarnes Trompetare; hwilket är tekn til hwarje särskilt Ränning. Så snart thenne signal gifwen är, börja Fält-Domarnes Trompetare bläsa marchen, hwarmed under hela Rännandet fortfares af alle Putslagare och Trompetare, och som icke afbrytes förr än genom then rundan, som bläses af Trompetarne och Putslagarne wid then Quadrille, hwars Riddare träffat the utsatte Turkhufwuden. Wid slutet af hwarje Ränning bläses en allmän rundan, under thet the bägge stridande salutera Drottningarne och rida tilbaka utur Banan.

Ingen

Ingen ting kan gifwa bättre begrep om ordningen i Ränningarne, än beskrifningen på hwarjes tour.

The twänne Riddare, som skola Ränna emot hwarannan, paßa tiden så wäl, at the mötas midt emot General Torner-Marskalken, som sitter i mitten af sielfwa Stridsbanan. The salutera hwarannan med lantsen, i thet samma the uti kors rida hwarandra förbi; the göra tå en liten volta och stadna framför Drottningarnes och Herrar Fält-Domarnes Tribune, the salutera ther Theras Maj:ter och Fält-Domarne; the wända, then ena til höger, then andra til wänster, och råkas midt i Banan framför General Torner-Marskalken; the salutera sig med lantsen i förbiridande, och taga wid ändan af Banan sin carriere. The Ränna tå på the Turkhufwuden som stå på en knippa af pikar åtta fot öfwer Barrieren, the taga Hufwuden med lantsen, sakta sin häst och lyfta up lantsen i hörnet, ther the lemna them åt theras Pager. The taga en Javelin, göra en kort volta i hörnet, följa längst åt Barrieren tils the komma midt för Slagbommen, traversera tå på en diagonal linia Banan, och kasta Javelin på the Turkhufwuden som stå fyra fot utom Barrieren på en afhuggen colonne, sätta så hästen til wänster, wända åter wid then andra Slagbommen, traversera på voltan och changera til höger, taga thet mindre kastspiutet och uplyft göra en stor volta i kring General Torner-Marskalken, traversera twärs före, delandes voltan i tu, ridandes åt then sidan, wid hwilken the ej ännu ridit, kasta tå lilla kastspiutet i en sköld med Medusæ hufwud, sluta genast i hörnet åter til höger, draga wärjan och i fullt rännande taga et Morian-hufwud som står på en kubbe två fot från marken; the råkas sedan midt i Banan, och sedan the saluterat Theras Maj:ter, och Fält-Domarne, rida the i kort galop ur Fältbanan åter. Som hwar Riddare kommer at göra trenne Ränningar, så ske sådane för thenna dagen til et antal af 39.

Sedan hårå slut blifwit, och General Torner-Marskalken kallat til sig Härholderne och Adjutanterne, för at jemföra the öfwer hwar Ränning förde Protocoller, begifwer han sig, beledsagad af sin Suite, til Herrar Fält-Domarne at för dagen afgifwa sin berättelse.

Imedlertid indelar Hans Kongl. Maj:t och H. K. H. Hertigen af Södermanland sina Tolf Riddare i twänne troppar, så at Sex Riddare äro i hwarje afdelning. Sjelfwe anföra The the främsta afdelningarne, the efterstа anföras af theras Banerer. I thenna ordning rida the in i Banan och i fort galop formera, under ljudet af krigs-instrumenternes spel, åtskilliga figurer, som Spanioverne kalla Parecas. Efter theße tourers slut rycka the åter på nytt utur Banan.

Sedan Herrar Fält-Domarne fält sina omdömen om thenna dagens Ränningar, inrider General Torner-Marskalken åter i Banan, tillika med bägge Quadrillerne, som ther uppställa sig på lika sätt, som dagen förut, hwarefter Rks-Härholden, sedan allmänt runda blifwit blåst, utropar Segerwinnarnes namn. Efter utfatt tima til följande dags ornering, hemtåga Quadrillerne, General Torner-Marskalken, samt Herrar Fält-Domarne, i lika ordning som första dagen.

Tredie

Tredie Dagen.

Efter Herrar Fält-Domarnes, General Torner-Marskalkens, och bägge så wäl the Utmanandes som Utmanades Quadrillers ankomst til Fältplatsens Slagbommar, och efter giorde Comparser i Stridsbanan på lika sätt, som dagen förut, låter General Torner-Marskalken tilsluta Bommarne på thensamma och upställa Turkhufwuden och Ringarne som Ränna skola. Wanlig signal gifwes, och Ringränningen börjas på följande sätt: En Riddare af hwarje Quadrille rycker in i Banan med Lantsen i hand, och Saluterar med then samma Theras Majester Drottningarne och Herrar Fält-Domarne. Therefter ränna the an, för at taga Ringen på udden af sina lantsar, och stadna så i hörnet med them upråtte; the göra ther en liten volta til höger, och förnya sedan sit Rännande at taga andra ringen på sidan midt emot, stadnandes therefter åter i hörnet ther på sidan, hwarest lantsarne återlemnas til the Pager, som til then ändan sig ther infunnit. Riddarne draga häruppå Pistolen, och, i fullt Rännande längs åt första långsidan af Banan, nedskiuta the et Morian-hufwud, två fot upphögdt från marken. The sätta så Pistolen in och taga i hörnet af Banan thet Spiut the förut förd i handen, ryckande fram midt på Banan, ther the efter gifwen signal stadna midt emot hwarandra. The salutera Theras Majestäter Drottningarne och Herrar Fält-Domarne, samt rida therefter ur Banan igen i fort galop. Tå således Ringränningen två emot två slutad blifwit, börjas Ringränningen af alla Riddarne af bägge Quadrillerne på en gång à la Foule, enlig t Utmaningens 32:dra Artikel. General Torner-Marskalken låter nu häril upsätta på hwarje långsida af Stridsbanan 13 Ringar, eller lika många med Riddarnes i hwar Quadrille antal. Anförarne, hwarthera i spetsen af sine Riddare, rycka therefter in

uti Banan med uplyftade Lantsar, ställande sig midt emot hwarandra, och salutera hwarandra under in-marchen. På gifwen signal, börjar Anföraren för the Utmanande, at i fullt galop rida voltan til höger, och efterföljes theruti af alla sina Riddare. Han tager therefter wägen längs efter Banan, och Ränner at taga then Ring som ther är upsatt, hwarefter han sagtar galoppen och förnyar åter en lika Ränning längs efter andra sidan af Banan, midt öfwer, at borttaga then ther upsatte andra Ringen, hwarefter han, wid återkomsten til sit förra ställe, stadnar och saluterar then motstående Quadrillen. Alle Riddarne ränna therefter til Rings på en gång efter hwarandra, följande theras Anförare, i samma stråck, som han. Sådant i akttages på lika sätt af andra Quadrillen, och fortfares i et thermed af bägge twå, tils the Ränt hwar sina trenne gånger. The af-marchera sedan under salutering för hwarandra, och efter slik fulländad Ringränning, slutas thenna dagens Riddarespel, med lika ordnings åtföljande, som dagen förut under återwändandet.

Fierde

Fierde Dagen.

Riddarne, som nu komma at Rida Spärr emot Quintanen, infinna sig, thenna sista Torner-dagen, wid Fält-Platsen i full rustning. Efter giord Comparse i Strids-banan låter General Torner-Marskalken upställa Quintanen på närmaste sidan til Herrar Fält-Domarnes loge, och sedan han för sina Härholder och Adjutanter utstakat begwämliga ställen, hwarifrån the klarast skönja kunna om Quintanen träffats eller ej, gifwes signalen. En Riddare af hwarje Quadrille rycker tå in i Stridsbanan, ther the först salutera hwarandra och sedan Herrar Fält-Domarne. Härpå börjar then Utmanande Quadrillens Riddare först sin Spärr-ritt i sträckande galop emot Quintanen, at mot then samma afbryta sin Lants; Wid återkomsten blifwer han sittande til höger om General Torner-Marskalken, medan then Utmanade Riddaren, som suttit på General Torner-Marskalkens wänstra sida, sätter sin häst i galop och i full ränning rider mot Quintanen. Bägge rycka thereefter utur Banan igen på samma sätt som wid alla förriga Ränningar. Efter Spärr-ridningens slut mot Quintanen, ändas Torner-spelet med striden af Alla i hop. Hwarthera Quadrillens Anförare, åtföljd af sina Sex Riddare, alla wäpnade med blottade wärjor i hand, rycka in uti Banan, upställa sig midt emot hwarandra, och ränna sedan til strids under Fält-Musique af Hautbois, Pipor, Trummor och Clarinetter, them General Torner-Marskalken med sig fört. Alla the stridandes Baner-Förare marchera fram til Stridsbanans Bommar och utropa ther wid stridens början hwar sin Riddares Härskri. Tå thenna första striden lyktad blifwit, och sedan the stridande Riddare utryckt ur Stridsbanan, inrycka på Banan the andre Sex Riddarne af hwarje Quadrille, och ränna til strids, på lika sätt med the förre. Och tå alt således slutadt

är,

är, inrider General Torner-Marskalken med sin Suite åter i Stridsbanan, hwareft, sedan bägge Quadrillerne äfwen inkommit, på lika sätt som förre dagarne skedt, Riks-Härholden under Trompete-klang utropar Segerwinnarnes namn.

Flere rundan warda nu bläste och efter them ropar Riks-Härholden med hög röst: Hufwud-Banerer och Standarer! Wänden om til Edre Härbärgen: Torneringen är nu slutad. Bägge Quadrillerne ut-marchera, samt defilera omkring Fält-Platsen, tagande wägen längs utföre Horns-gatan til Kongl. Slottet.

The Utmanandes och Utmanades Marche ifrån Torner-Spelet.

Bägge Quadrillernes Pukslagare.
Theras Trompetare.
Hans Kongl. Maj:ts och Hans Kongl. Höghets Hertigens Hufwud-Banerer, och alla Hans Kongl. Höghets Ständ-Drabanter.
Twå Hans Kongl. Höghets Härholder.
Twå Kongl. Maj:ts Härholder.
Riks-Härholden.
Hans Kongl. Höghets Pager.
Twänne Kongl. Maj:ts Stall-Pager.
Hans Kongl. Höghets Stallmästare.
Fyra Kongl. Maj:ts Wapendragare.
Tolf Kongl. Maj:ts Ständ-Drabanter.
Kongl Maj:ts Baner til höger och Hans Kongl. Höghets til wänster.
Hans Kongl. Maj:t, Hans Kongl. Höghet Hertigen af Södermanland, och Tiugu Fyra Lif-Drabanter, som marchera på twänne led med theras Officerare fram för sig.
Kongl Maj:ts Adjutanter.

Hans

Hans Kongl. Höghets Adjutanter.
Tolf Kongl. Maj:ts Ständ-Drabanter.
Grefwe Sten Lewenhaupts och Grefwe Stenbocks Banerer.
Grefwe *Sten Lewenhaupt.* Grefwe *Stenbock.*
Theras Pager.
Grefwe Carl Emil Lewenhaupts och Grefwe Posses Banerer.
Grefwe *Carl Emil Lewenhaupt.* Grefwe *Posse.*
Theras Pager.
Grefwe Ferſens och Grefwe Dückers Banerer.
Grefwe *Ferſen.* Grefwe *Dücker.*
Theras Pager.
Grefwe Hamiltons och Grefwe Horns Banerer.
Grefwe *Hamilton.* Grefwe *Horn.*
Theras Pager.
Grefwe Sinclairs och Friherre Wachtmeiſters Banerer.
Grefwe *Sinclair.* Friherre *Wachtmeiſter.*
Theras Pager.
Friherre Oxenſtiernas och Friherre Liewens Banerer.
Friherre *Oxenſtierna.* Friherre *Liewen.*
Theras Pager.
Friherre Kruſes och Friherre Rålambs Banerer.
Friherre *Kruſe.* Friherre *Rålamb.*
Theras Pager.
Friherre Stackelbergs och Friherre v. Eſſens Banerer.
Friherre *Stackelberg.* Friherre *v. Eſſen.*
Theras Pager.
Friherre Lantingshauſens och Friherre De Geers Banerer.
Friherre *Lantingshauſen.* Friherre *De Geer.*
Theras Pager.

Friherre Ehrensvärds och Friherre Rammels Banerer.
Friherre *Ehrensvärd.* Friherre *Rammel.*
Theras Pager.

Herr Ribbings och Herr Silfversparres Banerer.
Herr *Ribbing.* Herr *Silfversparre.*
Theras Pager.

Herr Aminoffs och Herr Tolls Banerer.
Herr *Aminoff.* Herr *Toll.*
Theras Pager.

Therefter af=marchera General Torner=Marskalken och Herrar Fält=Domarne i samma ordning och samma väg som the ankommit.

Anmärk.

Anmärkning.

Skulle någon okänd Riddare, eller ock någon Riddare som ej är af Hans Kongl. Höghets Hertigens Esquadron, wilja sig til Torneringen infinna, stadnar han wid then Slagbommen, som är wid slutet af Hornsgatan, eller wid slutet af S:t Pauls-gatan. Wid theße Bommar äro satte et detachement af Kongl. Maj:ts Lätta Dragoner, hwilket genast skickar rapport til General Torner-Marskalken, som tå sänder en af sina Adjutanter, åtföljd af en utaf Fält-Domarnes Härholder, til then ankomne Riddaren, at underrätta sig om han sig redan anmält, enligt 19:de Artikeln af Utmaningen, hos någon af Herrar Fält-Domarne, samt at enligt Fält-Domarnes befallning låta honom til thet för honom utsedda stället ledsaga. Herrar Fält-Domarne låta af Härholden emottaga thes Swar på Utmanings-Skriften, om han har något at öfwerlemna, tå Härholden rider at thet upläsa framman före the Utmanandes Esquadron samt för Fält-Domarnes Loge. Sedan låta Fält-Domarne underrätta the Utmanandes Anförare om the strider, (om thet är första dagen) eller om the Ränningar, (om thet är the twänne senare) then nykomne Riddaren åstundar göra och emot hwem han wil Ränna.

Thenne Riddarens Course börjas enligt öfwerenskommelsen emellan the Utmanandes Anförare och Herrar Fält-Domarne.

Articlar
Vid
Torneringen och Riddarſpelet.

1. Torneringen varar i tvänne dagar och Riddarſpelet i tvänne,
2. Förſta dagen Strides: 1:o med Strids-Klubbor, en mot en: 2:o med Värjor, Kaſtſpiut och Piſtoler, en mot en: 3:o med Strids-Klubbor alla tilſammans.
3. Andra dagen blifver Riddarſpel och Rännes emot Hufvuden.
4. Tredie dagen blifver Riddarſpel och Ringrännes.
5. Fierde dagen Spärrides emot Quintanen och ſtrides med Strids-Klubbor alle ihop.
6. Ingen inlåtes i Fältbanan, förſta och ſiſta dagen, utan han är beväpnad med Harneſk och Hielm, uppå hvilken han bär den Prydnad, ſom han och hans Förfäder brukat på ſina Skölde-märken.
7. Ej må någon Riddare hafva mera än en Häſt, en Väpnare, ſom förer thes Baner, och en Svän, ſom bär thes Lants och Sköld.
8. Hvar Riddare förer med ſig en Lants, en Javelin, et mindre Kaſt-Spiut, en Strids-Klubba, et par Piſtoler vid thes ſadel, och en Värja.
9. Riddarne i akt taga inom ſig then ordning the hafva på Riddarhuſet, af Grefvar, Friherrar och Adelsmän.
10. Riddarne rida emot hvarandra enligt then Ordning, ſom General Torner-Marſkalken kommer at kungöra.
11. Alla, ſå Strider ſom Ränningar, ſke Trenne gånger.

12. Then,

12. Then ſom tager the mäſte Hufvuden och Ringar, och then ſom brutit the mäſte Lantſar i Spärridning, har vunnit.

13. Skulle ſå hända, at Riddare ſom tilſammans ſtrida, taga lika många Hufvuden och Ringar och bryta lika många Lantſar i Spärridning; Tå ſkilje the Gode Herrar Fält-Domare them imellan, efter följande Reglor:

14. The ſom taga Hufvuden emellan Ögonen, räkna Tre. The ſom taga them i Munnen, räkna Två. The ſom taga Hufvuden i Halſen, räkna En. The ſom ſtöta neder Hufvuden, utan at them behålla, räkna en half.

15. Emellan lika Ringar: Then ſom tager Midtuti, räknar Tre: Then ſom tager Öfverſt, räknar Två. Then ſom tager Underſt, En. Then ſom rör Ringen, ſå at then faller, räknar en half.

16. Spärridningen emot Quintanen, räknas ſom then 14:de Art. förmår. Then, ſom ej bryter Lantſen, förlorar en half. Then, ſom ej rör Quintanen, förlorar ſin Courſe.

17. Förlorar Riddare Stegbygeln, miſte en vunnen eller at vinna.

18. Riddare tage Hufvuden och Ringen i fullt rännande.

19. Riddare ſom önſka at vara okände, anmäle ſig endaſt dagen för Tornerſpelets början hos en af Fält-Domarne, ſom ger them löfte, at them ej kunnoge göra. The underrätte ock honom om the Strider eller Ränningar, the åſtunda at göra. Och lärer Fält-Domaren tå tilſäga them dagen, ſamt tiden och ſtället, at ſig til Striden infinna. Och har General-Torner-Marſkalken, at på Fält-Domarnes tilſägelſe, för ſådane Riddare Fältplatſen öpna.

20. The

20. The okände Riddare ſtrida emot Riddare, ſom the utvälja, Tre gånger, eller ock en gång mot en Riddare, om the thet häldre vilja.
21. Skulle ej the okände Riddare välja ſig Riddare at ſtrida emot, då välje the Utmanandes Anförare them.
22. The okände Riddare välje ſielfve the Strider eller Ränningar the bäſt akta, men dock välje altid Tvänne.
23. Skulle någon Utländſk Riddare ſig infinna; ſå viſe up för then af Fält-Domarne, han utväljer, nödige bevis, at han kan til Tornering emottagas.
24. Stånde fritt för the Riddare, ſom ej äro af HERTIGENS af SÖDERMANLAND Riddare, at ſig tilkänna gifva, och at the Tvänne dagar ſom Riddar-Spelet öfvas, komma med then Ruſtning, uti hvilken the Utmanande ſig befinna.
25. Priſerne äro Tretton Små och Et Stort.
26. The Små Priſerne bliſve för the Tretton Riddare, ſom vunnit the mäſte Courſer, på ſina medtäflare.
27. Thet Stora Priſet bliſver för then af alle Riddarne, ſom vunnit the mäſta Hufvuden och Ringar och brutit the mäſta Lantſar.
28. Äro flere Riddare lika, täfle då ſin emellan å nyo om Priſet.
29. Et ſerſkilt Pris bliſver för the okände Riddare eller ock för the Riddare, ſom inſtälla ſig vid Fältbanan och ej äro af HERTIGENS af SÖDERMANLAND Riddare.
30. Ej må någon Riddare föra med ſig Hand-häſtar, Eſtaffiers eller annan Ståt, undantagande the Utmanandes och the Utmanades Anförare, ſom hafva Tiugufyra Ständ-Drabanter.
31. Riddarne följa i Striden then Ordning, ſom General Torner-Marſkalken kommer at kungöra.

32. Om

32. Om the Högborna och Välborna Fruer, Fröknar och Jungfruer åltunda at gifva et Pris; så ſkola Riddarne Ringränna för theras heder. Thenna Ränning ſker à la Foule.

Hans Kongl. Maj:ts Fält-Domare äro:

H:r Grefve ADAM HORN, *Svea Rikes Råd och Riks-Stallmäſtare.*

H:r Fält-Marſkalken Grefve AXEL FERSEN, *Svea Rikes Råd.*

Hans Kongl. Höghets Hertigens af Södermanland Fält-Domare äro:

H:r Grefve JÖRAN GYLLENSTIERNA, *Svea Rikes Råd.*

H:r Grefve NILS BIELCKE, *Svea Rikes Råd och Hennes Kongl. Maj:ts Drotningens Öfverſte-Marſkalk.*

Alla Fyra, Riddare och Commendeurer af K:gl. Maj:ts Orden.

Utmaningen

Och

Swaret.

Then Stormägtigste Konung

GUSTAF III.

Med Guds Nåde, Sweriges, Göthes och Wendes Konung.

Til alla Furstar, Grefwar, Friherrar, Ridders och Adelsmän, som Ridderliga Dygder och Bragder idka, och som thenna Wår öppna Anmanings-Skrift läsa, Wår Broderliga Kärwänliga hälsning och Nådiga benägenhet med Gud Alsmägtig tilförene, efter hwars och ens Börd, Ständ och Wärde, wänligen och nådeligen.

Som Wi med nöje sett upliſwas the Ridderliga Idrotter, som Wåre Förfäder och Rikſens Adel i förra tider öfwat, och Wi städſe wilje gifwa sådana efterdömen som Wåre Förfäder Oß lemnat, samt i Fredens lugn idka Krigets bragder; Så hafwe Wi här i Wår Hufwudstad Stockholm, efter gammalt bruk, welat låta anställa et offenteligit Torner-Spel, theruti Wi med Tolf Riddare, Fem af Grefligit, Fem af Friherrligit Ständ, och Twänne af Adel til Hielm och Sköld, mot alla andra, så Infödde som Utländſke Riddare, hwilke efter gammal sed kunna til Tornering emottagas, och sig wid Fältbanan hos the utsedde Fält-Domare anmäla, påstå och förſwara mot en och hwar i synnerhet och alla tilsammans: At likasom Åran är en sanſkyldig Riddares enda föremål, så är ock en blick af Skönheten thes ypperſta Belöning. Hwilken mening Wi med Wåre Tolf Riddare til häſt, med Strids-Klubbor, Lantsar, Javeliner, Kaſtſpiut, Wår-

Wärjor och Pistoler wilje förswara, i akttagande följande Artiklar:

I:o Torneringen warar i twänne dagar och Riddare-Spelet i twänne. II. Första dagen strides 1. Med Strids-Klubbor, en emot en. 2. Med Wärjor, Kastspiut och Pistoler, en emot en. 3. Med Strids-Klubbor, alla tilsammans. III. Andra dagen, blifwer Riddare-Spel och ränned emot Hufwuden. IV. Tredie dagen, blifwer Riddare-Spel och Ringränned. V. Fierde dagen, Spärrides emot Quintanen, och strides med Strids-Klubbor alle i hop. VI. Ingen inlätes i Fältbanan första och sista dagen, utan han är bewäpnad med Harnesk och Hielm, uppå hwilken han bär then prydnad, som han och hans Förfäder brukat på sine Sköldemärken. VII. Ej må någon Riddare hafwa mera än en Häst, en Wäpnare som förer thes Baner, och en Swen, som bär thes Lants och Sköld. VIII. Hwar Riddare före med sig en Lants, en Javelin, et mindre Kastspiut, en Strids-Klubba, et par Pistoler wid thes Sadel, och en Wärja. IX. Riddarne i akt taga inom sig then ordning, the hafwa på Riddarhuset af Grefwar, Friherrar, Ridders och Adelsmän. X. Riddarne rida mot hwarandra, enligit then ordning, som General Torner-Marskalken kommer at kungöra. XI. Alla, så Strider, som Ränningar, ske trenne gånger. XII. Then som tager the måste Hufwuden och Ringar, och then som brutit the måste Lantsar i Spärridning, har wunnit. XIII. Skulle så hända, at Riddare, som tilsammans strida, taga lika många Hufwuden och Ringar och bryta lika många Lantsar i Spärridning, tå skilje the Gode Herrar och Fält-Domare them emellan, efter följande reglor: XIV. The som taga Hufwuden emellan ögonen, räkna tre. The som taga them i munnen, räkna twå. The som taga Hufwuden i halsen, räkna en. The som stöta neder Hufwuden, utan at them

 behålla,

behålla, räkna en half. XV. Emellan lika Ringar: Then som tager midt uti, räknar tre. Then som tager öfwerst, räknar twå. Then som tager underst, en. Then som rör Ringen så at then faller, räknar en half. XVI. Spårridningen emot Quintanen räknas som then 14 Art. förmår. Then som ej bryter Lantsen, förlorar en half. Then som ej rör Quintanen, förlorar sin Course. XVII. Förlorar Riddare Stegbyglen miste en, wunnen eller at winna. XVIII. Riddare tage Hufwuden och Ringen i fullt Rännande. XIX. Riddare, som önska at wara okände, anmäle sig endast dagen för Torner-Spelets början, hos en af Fält-Domarne, som ger them löfte, at them ej kunnoge göra. The underrätta ock honom, om the Strider eller Ränningar the åstunda at göra, och lärer Fält-Domaren tå tilsäga them dagen samt tiden och stället at sig til strids infinna. Och har General Torner-Marskalken at, på Fält-Domarnes tilsägelse, för sådane Riddare, Fält-Platsen uplåta. XX. The okände Riddare strida mot Riddare, them the utwälja, tre gånger, eller ock en gång mot en Riddare, om the thet häldre wilja. XXI. Skulle ej the okände Riddare wälja sig Riddare at strida emot, tå wälje the Utmanandes Anförare them. XXII. The okände Riddare wälje sielfwe the Strider eller Ränningar the bäst akta, men dock wälje altid twänne. XXIII. Skulle någon Utländsk Riddare sig infinna, så wise up för then af Fält-Domarne han utwälser, nödige bewis, at han kan til Tornering emottagas. XXIV. Stånde fritt för the Riddare, som ej äro bland Hertigens af Södermanland Riddare, at sig tilkänna gifwa, och at the twänne dagar som Riddare-Spelet öfwas, komma med then rustning, uti hwilken the Utmanande sig befinna. XXV. Priserne äro tretton små och et stort. XXVI. The små Priserne blifwa för the tretton Riddare som wunnit the måste Courser på sine medtäflare.

täflare. XXVII. Thet stora Priset blifwer för then af alla Riddarne som wunnit the måste Hufwuden och Ringar och brutit the måste Lantsar. XXVIII. åro flere Riddare lika, täfle tå sin emellan å nyo om Priset. XXIX. Et särskilt Pris blifwer för the okände Riddare eller ock för the Riddare som inställa sig wid Fältbanan, och ej åro af Hertigens af Södermanland Riddare. XXX. Ej må någon Riddare föra med sig Handhästar, Estaffiers eller annan stat, undantagande the Utmanandes och the Utmanades Anförare, som hafwa Tiugufyra Ständ-Drabanter. XXXI. Riddarne följa i striden then ordning som General Torner-Marskalken kommer at kungöra. XXXII. Om the Högborna och Wälborna Fruar, Fröknar och Jungfruer åstunda, at gifwa et Pris, så skola Riddarne Ringränna för theras heder. Thenna Ränning sker à la Foule.

Wi Utmane förnämligast then Högborne Furste och Herre, Herr CARL, Sweriges, Göthes och Wendes Arf-Furste, Hertig til Södermanland, Wår älskelige Kåre Broder, och anmode Honom at wara Oß, weckan efter Pingest näftkommande, på then dag Wi thertil, emellan then 26 och 31 Maji utsätte, på Fältplatsen wid Adolph Friedrichs Torg til mötes. Wi förklare härmed, at thenna Utmaning ej är af någon ond wilja eller upsåt, men endast af then kunskap Wi hafwe om Hans Kärlighets färdighet och manhaftighet i sådana Ridderliga öfningar. Och hafwe Wi til Fält-Domare utsett för Oß, Wåre Tromän och Sweriges Rikes Herrar Råd, Riks-Stallmästaren then Wälborne Grefwe *Adam Horn*, och Fält-Marskalken then Wälborne Grefwe *Axel Ferfen*, samt til Wår General Torner-Marskalk Wår Tro-Man, Öfwersten för Wårt Lif-Regemente til Häst, General-Lieutenanten then Wälborne Grefwe *Fredric Horn*, och wänte Wi, at Hans Kongl. Höghet utwäljer twänne Domare af några

gamle och uti sådane öfningar kunnoge Män. Och på thet hwar och en må therom kunnog wara, hafwe Wi låtit härunder med theras rätta färgor måla Wårt och the Tolf Riddares Sköldemärken, som äro: Grefwe *Arfvid Stenbock*, Grefwe *Fredric Arfvidsson Posse*, Grefwe *Axel Ferſen*, Grefwe *Hugo Hamilton*, Grefwe *Fredric Sinclair*, Friherre *Axel Oxenſtierna*, Friherre *Carl Magnus Kruſe*, Friherre *Adolph Stackelberg*, Friherre *Albrecht Lantingshauſen*, Friherre *Carl Ehrenſvärd*, *Daniel Georg Silfverſparre* och *Johan Fredrich Aminoff*. Och hafwe Wi af Wår Ordens och Riks-Härhold offenteligen kungöra låtit wid Trumpete klang, thenna Wår Utmanings-Skrift; ſom ſkedde på Stockholms Slott then Tiugufierde dagen i April månad, år efter Chriſti Börd thet Et Tuſende Siu Hundrade och på thet Siuttionde Siunde.

GUSTAF.

Arfvid Stenbock. *Fredric Arfvidſſon Poſſe.* *Axel Ferſen.*

Hugo Hamilton. *Fredric Sinclair.* *Axel Oxenſtierna.*

Carl M. Kruſe. *Adolph Stackelberg.* *Albrecht Lantingshauſen.*

Carl Ehrenſvärd. *Daniel Georg Silfverſparre.* *Johan Fredric Aminoff.*

Then Högborne Furste

CARL

Med Guds Nåde, Sweriges, Göthes och Wendes Arf-Furste, Hertig til Södermanland. Såsom Hans Konungslige Majestät Konung GUSTAF III. Wår Allernådigste Konung och Herre, genom Sin Öpna Annanings-Skrift, bewisat Oß then Nåden, at låta Oß til Tornering utfordra; Så antage Wi medelst thetta Wårt Swar themna Utmaning, och insinne Oß thertil här i Hufwudstaden Stockholm på then dag Kongl. Maj:t Oß thertil gifwandes warder, emellan then 26 och 31 Maji, År efter Christi Börd 1777. Och såsom Högstbemälte Konung Wår Allernådigste Herre förklarat: At som Äran är en Riddares sanskyldiga föremål, så är ock en blick af Skönheten thes yppersta Belöning; Så påstå Wi theremot: At tå Äran är en Riddares sanskyldiga föremål, strider han ock i then oryggeliga föresats, at blott för henne segra eller dö, utan afseende på någon annan Belöning; Hwilken senare mening Wi med Tolf Riddare, Fyra af Grefweligit Ständ, Sex af Friherrligit och Twå af Adel til Hielm och Sköld, skolom förswara, och antage alla the Strider til hwilka Wi utmanade äro, hafwandes til Wåre Fält-Domare utsett Sweriges Rikes Herrar Råd, then Wälborne Grefwe *Göran Gyllenstierna*, och then Wälborne Grefwe *Nils Bielke*, och underkaste Oß i öfrigt the Artiklar, som Torner-Spel och Riddares Lagar utstaka. Och på thet hwar och

och en mätte härom kunnog wara, hafwe Wi härunder låtit med theras rätta färgor måla Wårt och Wåre Tolf Riddares Sköldemärken, som äro: Grefwe *Sten Lewenhaupt*, Grefwe *Carl Emil Lewenhaupt*, Grefwe *Carl Friedrich Dücker*, Grefwe *Clas Horn*, Friherre *Carl Adam Wachtmeister*, Friherre *Carl Gustaf Liewen*, Friherre *Clas Rålamb*, Friherre *Hans Hinric von Essen*, Friherre *Anton De Géer*, Friherre *Hans Hinric Rammel*, *Gustaf Ribbing* och *Johan Christopher Toll*. Som skedde i Stockholm then 26 dagen i Maji månad År efter Christi Börd Et Tusende Siuhundrade Siuttio Siu.

CARL.

Sten Lewenhaupt. *Carl Emil Lewenhaupt.* *Carl Friedrich Dücker.*
Clas Horn. *Carl Adam Wachtmeister.* *Carl Gustaf Liewen.*
Clas Rålamb. *Hans Hinric von Essen.* *Anton De Géer.*
Hans Hinric Rammel. *Gustaf Ribbing.* *Johan Christopher Toll.*